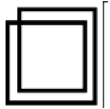

Doświadczenia z prywatyzacji kolei & Partnerstwo Publiczno - Prywatne w Wlk. Brytanii

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Dr Nick Higton

Director

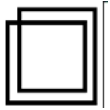
Ove Arup & Partners International Ltd

Łódź, 15 marca 2004

Plan prezentacji

- Powody i tło prywatyzacji oraz PPP;
- Doświadczenia brytyjskie – 3 studia przypadku;
- Wnioski dla przyszłej prywatyzacji i PPP.

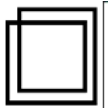
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Powody i tło prywatyzacji i PPP – tradycyjne przekonania

- Pokonanie rzekomej nieefektywności sektora publicznego;
- Orientacja biznesowa;
- Jasne cele;
- Wniesienie wiedzy sektora prywatnego;
- Wniesienie kapitału sektora prywatnego;
- Infrastruktura publiczna za niepubliczne pieniądze;
- Infrastruktura publiczna niższym kosztem.

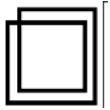
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Doświadczenia brytyjskie w sektorze kolejowym

Trzy style wprowadzania udziału przedsiębiorstw prywatnych

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

1. Prywatyzacja Kolei Państwowych

2. Metro Londyńskie - PPP

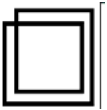
3. Projekt East London Line

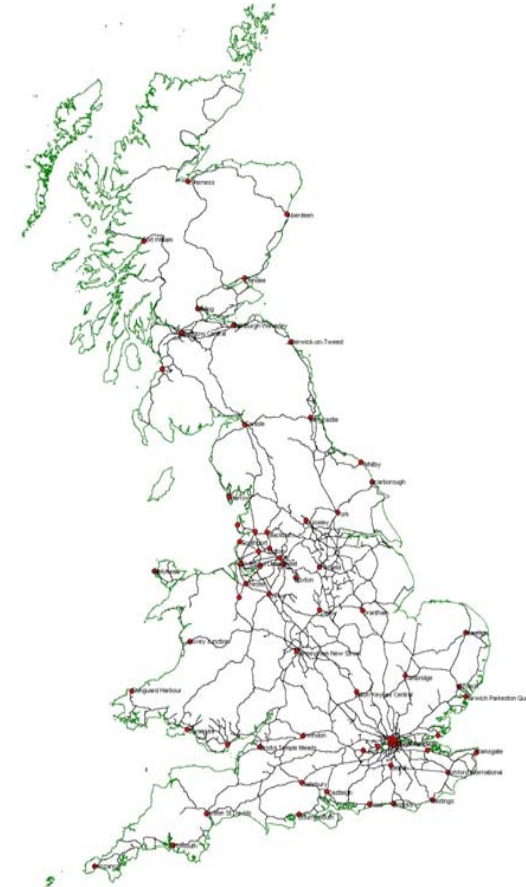

Brytyjskie Koleje Państwowe

- Prywatyzacja;
- 18 000 km linii, 31 000 km torów;
- 200 km/h - maksymalna szybkość linii;
- 25,4 t max. nacisk na oś;
- 2 400 stacje;
- Elektryfikacja – 39%;
- 1mld pasażerów rocznie;
- 50 mld t*km rocznie przewozów towarowych.

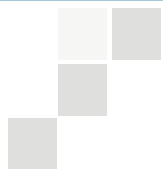

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

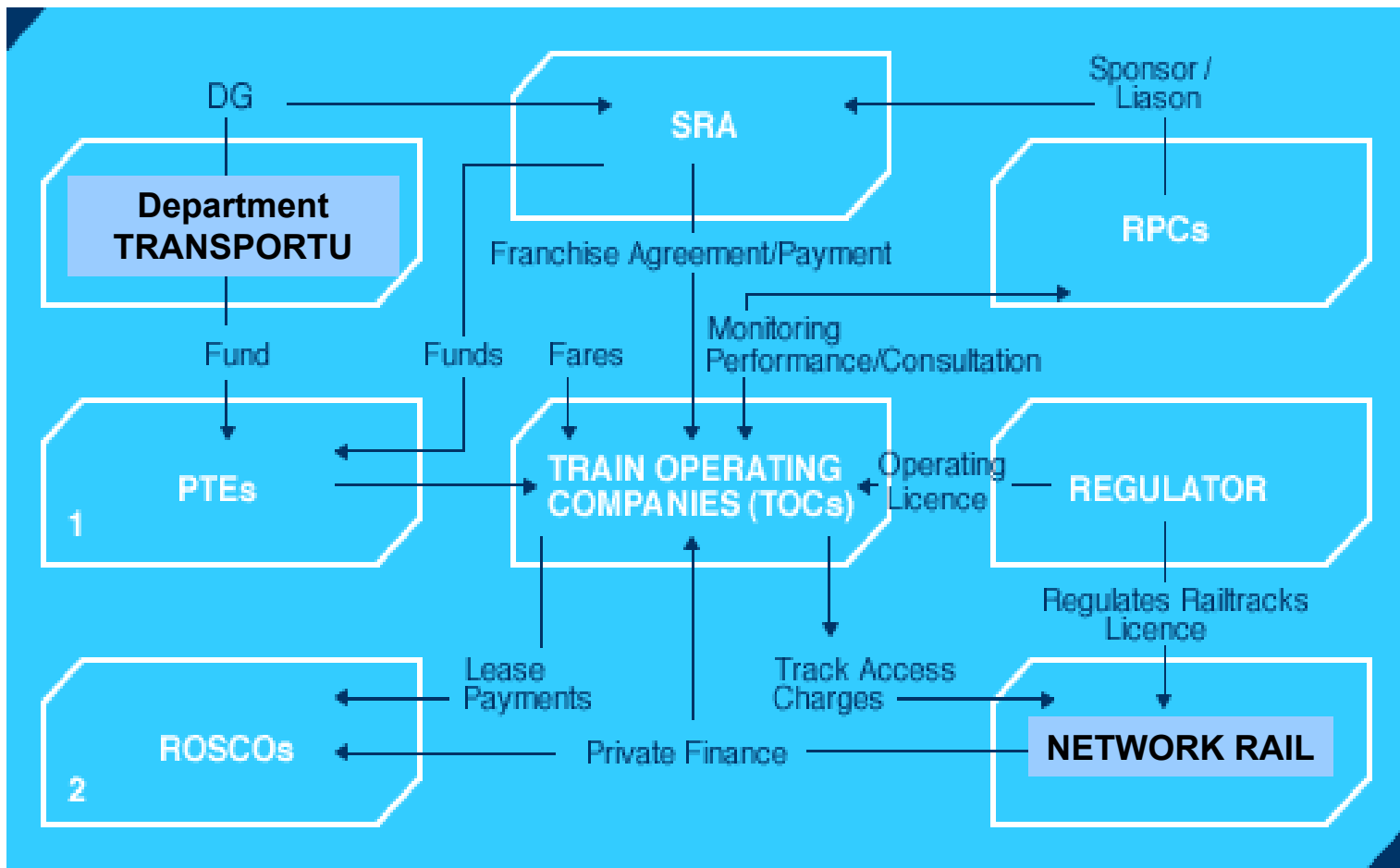

Struktura prawna

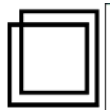
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Konsekwencje

- Słabe zarządzanie strategiczne ze strony rządu;
- Niedopracowane kontrakty. Słabe specyfikacje;
- Nieoczekiwany wzrost popytu;
- Eskalacja kosztów - głównie w infrastrukturze;
- Niejednolita poprawa usług;
- Ciągłe zapotrzebowanie na rosnące dotacje;
- Linie Kolejowe (Railtrack) wypłacały dywidendy udziałowcom, pomimo niewypłacalności;
- Niektóre spółki przewozowe musiały otrzymać pomoc;
- Musiano przeprowadzić zmiany strukturalne.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

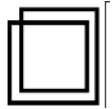

Metro Londyńskie sp. z.o.o - PPP

- 460 km linii
  - 160km naziemnych / podziemnych (31 linii)
  - 260km linii głębokich (6 linii)
- 254 stacje
- Około 3 mln pasażerów dziennie

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

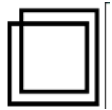
- Metro wymaga modernizacji do aktualnych standardów
- Zaległości w konserwacji i remontach o wartości €2.5 mld
- Niedostateczne finansowanie publiczne
- Historia anulowania finansowania

Dlaczego zostało wybrane Partnerstwo Publiczno-Prywatne ?

- Polityka rządu labourzystowskiego (oświadczenie wicepremiera 23 marca 1998);
- Świadczenie usług - kontrola usług pozostaje w gestii publicznej (Burmistrza Londynu);
- Obsługa klientów pozostaje w gestii państwa;
- Konsorcja prywatne są odpowiedzialne za zapewnienie odpowiedniego poziomu usług i zarządzanie aktywami w ciągu 30 lat;
- Sektor prywatny zapewnia finansowanie kapitałowe w zamian za opłaty za korzystanie z infrastruktury.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Struktura PPP – Londyńskie Metro

Rząd Wlk. Brytanii

Sektor Publiczny

Burmistrz Londynu
(Transport for London)

London Underground Limited

Sektor Prywatny

Sub Surface
Railway
(Kolej
Podziemna)
Infraco

(spółki infrastrukturalne)

Bakerloo
Central
Victoria
Infraco

Jubilee
Northern
Piccadilly
Infraco

Propco
PFIs
•Power
•Prestige
•Connect
•(NLT)

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

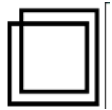

PARTNERSTWO

Konsekwencje

- Rozciągnięcie okresu transakcji (Marzec 1998 – Kwiecień 2003);
- Pole walki politycznej;
- Ograniczone zasoby wiedzy, słabe standardy;
- Zbyt ograniczona konkurencja;
- Przesunięcie ryzyka do sektora prywatnego;
- Kompleksowe kontrakty oparte na efektach;
- Metro otrzymało gwarancje finansowania;
- Zbyt wcześnie, by mówić o sukcesie;
- Zarówno Rząd jak i sektor prywatny uważają, że zrobili dobry interes.

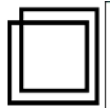

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

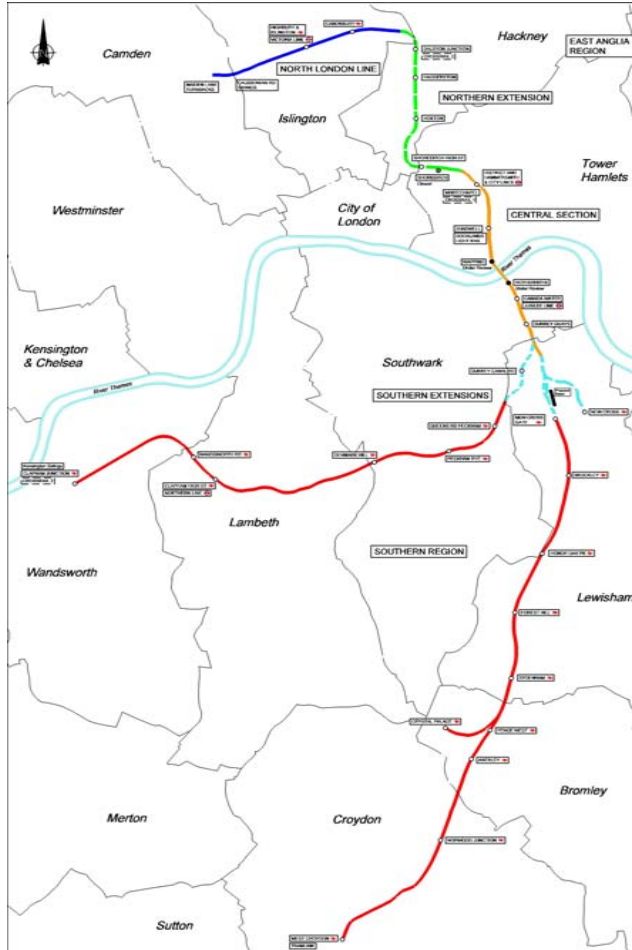

Projekt rozbudowy linii East London

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

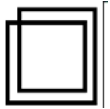

- Zmiana 3,5km metra na kole podmiejską;
- Przebudowa 5,5km nieużywanej linii kolejowej;
- Modyfikacje 7,5km istniejącej linii kolejowej;
- Budowa lub modernizacja 18 stacji;
- Budżet 1,5mld euro.

Dlaczego wybrano model DBFT (zaprojektuj, wybuduj, sfinansuj, przekaz) dla PPP linii East London ?

- Zbyt mała linia, aby być niezależnie zarządzaną własnością;
- Powinna być zintegrowana z narodową siecią kolejową;
- Powiązanie usług w północnej i południowej części linii;
- Finansowanie z sektora prywatnego;
- Budowa ze środków własnych Wykonawcy;
- Finansowanie obligacjami wykupu linii przez Linie Kolejowe (Network Rail);
- Zabezpieczenie przeciw regulacji cen.

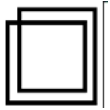
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

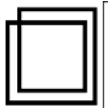
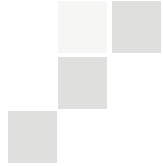
Specyfika projektu East London

- Opisanie stanu aktywów i transfer ryzyka;
- Ustanowienie Standardów;
- Poziom szczegółowości specyfikacji;
- Linie Kolejowe: przejęcie po zakończeniu;
- Koszt pieniędzy.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

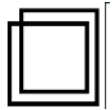
Wnioski dla prywatyzacji i PPP w przyszłości

Koleje nie są dochodowe

- Niewiele kolei pokrywa swoje koszty operacyjne;
- Jeszcze mniej pokrywa swoje koszty kapitałowe;
- Koleje o niskich dotacjach to:
  - Nowoczesna, efektywna infrastruktura i pociągi;
  - Wysoki poziom automatyzacji;
  - Wysoka częstość usług;
  - Zależność klientów;
  - Wysoka zależność od transportu publicznego;
  - Efektywna struktura opłat;
  - Komercyjny przychód.

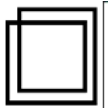
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Finansowanie prywatne – jako takie nie istnieje

- Istnieją tylko trzy źródła:
  - Opłaty / taryfy;
  - Najem i inne dochody komercyjne;
  - Dotacje.
- Inwestycje prywatne muszą zostać spłacone;
- Sektor prywatny oczekuje wyższej stopy zwrotu niż sektor publiczny;
- Sektor prywatny nie lubi ryzyka, którego nie może kontrolować.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

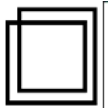

Rząd musi zdecydować o strategii

- Rząd określa rolę kolei;
- Rząd jest podstawowym czynnikiem decydującym o wykorzystaniu kolei;
- Tylko Rząd może zdecydować, na jakie dotacje może sobie pozwolić;
- Prywatni przedsiębiorcy mogą zaoferować rozwiązania niszowe:
  - Ale muszą one pasować do strategii narodowej;
- W ten sposób Rząd zawsze będzie Właścicielem Ostatniej Instancji.

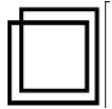
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Wiedza o kolejach sektora publicznego jest w jego ludziach

- Każda osoba zna swoją rolę;
- Niewielu zna całkowitą strukturę;
- Duża część wiedzy jest wiedzą „niepisaną”;
- Brak harmonizacji celów powstrzymuje postęp;
- Z czasem rozwija się nieefektywność.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Więc:

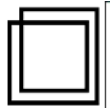
- Trzeba myśleć ostrożnie gdzie i jak zredukować zatrudnienie;
- Rozwinąć i sprawdzić strategie, potem wprowadzić je w sposób konsekwentny, ale humanitarny;
- W wiedzy siła - nie strać jej.

Kolejnictwo jest złożone technicznie

- Inżynieria jest po części analityczna, po części empiryczna;
- Jest wiele krytycznych obszarów styecznych:
  - Koło – Szyna;
  - Skrajnia obiektu – skrajnia taboru;
  - Przewód trakcji – pantograf;
  - Zasilanie – zapotrzebowanie;
  - Elektronika sygnalizacyjna – prądy błądzące lokomotywy.
- Każdy obszar musi być zarządzany:
  - Przez dostawcę – jeśli w ramach umowy;
  - Przez klienta – jeśli w ramach wielu umów.

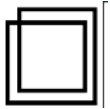
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Dostawcy uczestniczą w interesie dla zysków

- Kontrakt kieruje stosunkami klient / dostawca;
- Dobrzy dostawcy dostarczają tylko to, czego wymaga kontrakt;
- Słabi dostawcy dostarczają tylko tyle, aby utrzymać się przy kontrakcie;
- Klient zapłaci dodatkowo za wszystko, co nie jest objęte kontraktem.

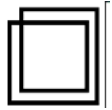
MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

Kontrakt musi być jasny i wykonalny

- Konieczny i wystarczający;
- Określa co jest obowiązujące, „poradnictwo” nie jest przedmiotem kontraktu;
- Jak będzie to mierzone;
- Rezultaty przewidywalne w rozsądnym zakresie;
- Oparty na proporcji „Wynik lub Wkład”;
- Brak nieodpowiednich zachęt;
- Jasno opisuje raportowanie, zmiany zarządzania i mechanizm płatności;
- Zrozumiały dla przeciętnego człowieka.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

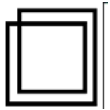

Dobre sformułowanie wymaga czasu

Budowanie więzi

- Rozwijanie pozytywnych więzi z dostawcami usług;
- Rozważenie partnerstwa i aliansu;
- Włożony wysiłek, aby być świadomym klientem;
- Zaangażowanie, aby umowa działała;
- Ale zachowanie krytycznej masy wiedzy specjalistycznej, jeśli partner zawiedzie;
- Przyjmuj dobre rady i podejmuj własne decyzje.

MINISTERSTWO
SKARBU
PAŃSTWA

